Пам'ятайте про Україну!

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda" 30 Montgomery Street Jersey City, N.J. 07302
Телефони: (201) 434-0237 (201) 434-0807 (201) 434-3036
УНСоюз: (201) 451-2200

РІК XCIII. Ч. 54. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, П'ЯТНИЦЯ, 21-го БЕРЕЗНЯ 1986 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, FRIDAY, MARCH 21, 1986 No. 54. VOL. XCIII.

АМЕРИКАНСЬКИЙ ЧАСОПИС ОБОРОНЯЄ І. ДЕМ'ЯНЮКА

Філядельфія (О.Т.). — Консервативний часопис „Ню Солідериті" з 17-го березня ц.р. помістив редакційну статтю п. з. „Давайте справжнього нациста", в якій підкреслює, що в Ізраїлі з великим розмахом ідуть приготування до показового процесу в стилі Айхмана. Проблема однак є в тому, що ізраїльтяни мають невластивого підсудного. Причиною до цього стала депортація Івана Дем'янюка, якого на основі завірення ОСІ звинувачено буцімто він є „Іваном Грізним" з Треблінки.

„Відомо, що ОСІ є ноторичним політичним знаряддям совєтської розвідки і тому позов Дем'янюка це тотальний обман", — написано в статті. На це вказував вже перший безосновний позов Дем'янюка під закидом, що він був „капом" у концтаборі в Сорібор, в Україні, який суд рішуче відкинув. Тоді совєти поспішили з новим звинуваченням, що Дем'янюк це „Іван Грізний" з Треблінки.

Від часу, коли депортовано підсудного до Ізраїля, найшлися п'ять промінентних жидівських провідників резистансу в Европі, які заявляють, що І. Дем'янюк є невластивою людиною. Найбільш авторитетний свідок — це еспанець Жоаквін Гарсія Рібез, колишній в'язень Треблінки. Стаття розказує про Рібеза те, що вже відоме з української преси, та додає, що він готов свідчити в Ізраїлі.

Автор статті запитує, чому совєтам і їхнім вислужникам типу Елізабет Голцман так залежить на оскаржуванні невинних східноевропейців, а між ними І. Дем'янюка.

Редакційна стаття кінчається вимогою, щоб негайно припинити суд над Дем'янюком, а на його місце покликати справжнього нациста Арнульфа Аріяса, колишнього звеличника Гітлера, що знищив найменше 40 жидівських родин, а якого Державний департамент пропонує як кандидата на президента Панами.

В Денвері відбудеться громадське віче

Денвер, Кольо. — Американці в Обороні Людських Прав в Україні (АОЛПУ) влаштовують громадську зустріч і доповідь на тему „Оборона людських прав і справа Івана Дем'янюка та його оборона".

Зустріч відбудеться в п'ятницю, 4-го квітня ц.р., в 7-ій год. вечора в залі української католицької церкви Преображення Господа Ісуса Христа при 4118 Шошон вул. в Денвері, Кольо. Доповідачем буде Ігор Ольшанівський, голова АОЛПУ.

Організація АОЛПУ заплянувала ряд таких громадських зустрічей. Громадські зустрічі вже відбулися у Воррені, Миш. в суботу 8-го березня, і у „Вознесінні" у Філядельфії, 14-го березня ц.р. Заплянowано також ширші громадські зустрічі 13-го квітня у Філядельфії і 20-го квітня в Ню Йорку. Точніші інформації будуть подані в пресі.

В Чикаґо відбудеться зустріч з О. Скоценем

Чикаґо. — В середу, 9-го квітня ц.р., тут відбудеться зустріч з автором нової книжки „З футболом у світ" Олександром Скоценем.

Програма включає коктейл о год. 6-ій та вечерю о год. 7:30 вечора, в ресторані Ґаланіс, при 2112 Захід Чикаґо авеню. Після вечері відбудеться доповідь авора про його книжку. Вступ 10 дол. від особи.

Прибуток із зустрічі призначений на видання цієї книжки англійською мовою. Зголошення приймає д-р Ахіль Хрептовський телефонічно: 383-8021.

КРЕДИТІВКА В ДІТРОЙТІ ЖЕРТВУЄ 10,000 ДОЛ. НА ГАРВАРДСЬКИЙ ПРОЄКТ

(ІЯХ) Президент Української Кредитової Кооперативи „Самопоміч" в Дітройті інж. Любомир Липецький в присутності членів Дирекції кредитівки д-ра Александра Серафима (зліва) й Адріяна Блюя вручає голові Комітету Гарвардського Проєкту Ярославові Дужому чек на суму 4,000 дол., як першу вплату суми 10,000 дол., здеклярованих кредитівкою. Комітет Гарвардського Проєкту в Дітройті приготовляється інтенсивно до тисячодолярового бенкету, який відбудеться 20-го квітня. Зголошених, в більшості уже вплачених, є понад 100 гостей, значить 100,000 доярів на цей великий проєкт для відзначення Тисячоліття Хрищення України. Такі самі суми жертвують теж й інші кредитівки на терені ЗСА.

Польська урядова преса пише про українців

Джерзі Сити, Н.Дж. — Урядовий польський „Пшеґльонд Тиґодня Варшави", в одному з останніх чисел, подав інформацію п.н. „Культура меншини", в якій доволі широко дає інформації про українське життя в Польщі.

Стаття починається ствердженням, що українська меншина проявляє велику активність на полі культури. І тут вичисляється хори, театральні гуртки, дитячі групи, відмічується особливо хор „Журавлі". У дальшому подано, що літом 1985 року в лісній опері у Цопотах відбувся з'їзд українських аматорських груп. Згадують катедру української філології на варшавському університеті, про ліцей з українською мовою навчання в Леґніці. Офіційна інформація подає також, що члени Українського Культурного Товариства беруть активну участь в політичному, суспільному і господарському житті Польщі і займають відповідальні пости в різних політичних, суспільних організаціях, але не подано ані одного прізвища цих „діячів".

Далі газета пише, що в культурній діяльності на першому місці стоїть рятування зразків українського церковного мистецтва і „Тиґоднік" подає, що лише частина церков є вписана в урядовий реєстр.

Вкінці газета звертає увагу, що матеріяльні засоби УКТ є дуже малі і активні його члени часто працюють на громадській базі.

Стаття кінчається висловленням сподівання, що як представники УКТ будуть добре співпрацювати з урядовими чинниками на місцях, то можна буде наладнати краще фінансові справи.

Інформаційна стаття не є підписана і тому має урядовий характер та вказує на те, що саме тепер польський уряд хоче поінформувати загал як „добре та гарно" живеться в Польщі українській меншині.

ПЕРЕД УРЯДОМ ФІЛІППІН СТОЯТЬ НОВІ ЗАВДАННЯ

Маніля, Філіппіни. — Новий президент Філіппін Коразон Акіно повідомила про створення президентської комісії в справах прав людини. Комісія в складі семи осіб під керівництвом колишнього сенатора Гозе Діокно, який при режимі Фердінанда Маркоса просидів два роки у в'язниці, займеться розслідуванням злочинів, вчинених прибічниками колишнього президента, армією і поліцією. В числі цих злочинів — безпідставні арешти, викраденя, катування, вбивства.

Речник президента К. Акіно, Рене Сагуйсаґ, заявив на пресовій конференції, що більшість злочинів вчинили військові, тому новоствореній комісії будуть надані повноваження переслухувати військовослужбовців і користуватися архівами міністерства оборони.

Міністер політичних справ Антоніо Куенсо заявив, що комісія, яка складається з п'яти членів кабінету, порадила К. Акіно не оголошувати про створення революційного уряду, а замість цього звернутися до крайової асамблеї з проханням надати повноваження для перебудови державного апарату.

Перед урядом Філіппін стоять нелегкі завдання. Після того, як віддшумів ентузіязм, викликаний скиненням президента Ф. Маркоса, філіппінці починають висувати вимоги до нового керівництва, перш за все економічні. В країні, де середня заробітна платня становить 90 долярів на рік, незадоволення будуть при будь-якому уряді.

Не менш серйозним питанням, на яке уряд повинен дати відповідь, є комуністичний повстанський рух. Якщо з мусулманськими сепаратистами можна буде знайти спільну мову, то заколотники-марксисти з Нової народної армії заявили, що не збираються складати зброї.

Недавно марксисти атакували позиції урядових військ. В чотиригодинному бою були вбиті два вояки і два комуністичні партизани та кілька осіб поранено. Інший бій був більш кровопролитним: 150 комуністичних заколотників вбили 20 урядових вояків, незважаючи на те, що К. Акіно оголосила про припинення вогню і про бажання почати переговори. Члени парляменту намагаються вступити в контакт з комуністами, але покищо це не принесло успіху.

Вже йде підготова до Фестивалю в Ню Джерзі

Голмдел, Н. Дж. — Український Фестиваль в Ню Джерзі відбудеться в суботу, 14-го червня ц.р., в Ґарден Стейт Артс Центрі, виїзд 116 з Ґарден Стейт парквею у Голмделі.

На програму дня заплянowано: від год. 11-ої до год. 4-ої відбуватимуться спортові турніри, мистецькі виставки і продаж українських страв; о год. 12-ій вполудне буде виступ на плязі; о год. 5-ій по полудні відбудеться вечірній концерт; о год. 10-ій вечора відбудеться фестивальна забава в Рамада Інн, при 130 дорога ч. 10 в Іст Гановері, Н. Дж. На вечірнім концерті виступлять артисти Едвард Іванко, ансамбль „Чайка", хор „Прометей", „Веселка" співаки Леся та інші.

За інформаціями в справі квитків слід звертатися до Ярослава Івахова, телефонуючи на число (201) 369-5164 від понеділка до суботи між 10-ою год. вранці до год. 9-ої вечора. За інформаціями про народне мистецтво слід звертатися до Роми Миськів на число (201) 677-0744. За інформаціями про образотворче мистецтво слід звертатися до Люби Остапяк на число (201) 227-2334 вечорами, а вдень на число (201) 994-1400. Щоб вмістити оголошення в програмовій книжці слід звертатися до Данка Гивеля на число (201) 351-2743; в справі концесій до Люби Сірої на число (201) 297-1934; за спонзорами — до Уляни Сенчишин на число (201) 882-8498 або до Стефана Мусія на число (609) 825-7665.

КРАЇНИ ОПЕК ПОГОДИЛИСЯ ЗМЕНШИТИ ВИДОБУТОК НАФТИ

Женева. — В суботу, 15-го березня, тут почалася нарада країн, які експортують нафту і входять до нафтового картелю ОПЕК. Як повідомив репортерів нафтовий міністер Савдійської Арабії шейх Ахмед Закі Ямані, на нараді досягнута домовленість про зменшення видобутку нафти. Країни ОПЕК були змушені піти на такий крок у зв'язку з різким спадом цін на нафту на світовому ринку.

Однак країни ОПЕК покищо не змогли договоритися про квоти для кожної окремої країни. Це ставить під сумнів їх можливість досягти урегулювання видобутку нафти.

Тепер країни ОПЕК щодня видобувають біля 17 мільйонів барилок. Альжир, Іран і Лівія пропонували, щоб загальна кількість видобутої нафти за день не перевищувала 10 мільйонів барилок. Але більшість країн постановила обмежити щоденний видобуток до 16 міл. барилок, хоч потреба країн, які імпортують нафту, не перевищує тепер 14 міл. барилок з тієї кількости нафти, яку видобувають країни ОПЕК.

З нафтовими міністрами країн ОПЕК зустрілися їх колеґи з Мехіко, Анґолі, Єгипту, Маляйзії і Оману, тобто з країн, які не входять до складу ОПЕК. Мехіканський міністер Лябастіда Очоа висловив задоволення переговорами і сказав, що до кінця літа — початку осени можлива стабілізація видобутку нафти на більш низькому рівні, а це значить і стабілізація цін.

Однак міжнародні спеціялісти вважають, що стабілізація цін не відбудеться в найближчі місяці з двох причин. Перша зв'язана з тим, що країни ОПЕК не договорилися ще про квоти на видобуток. Якщо вони й договоряться, то, як вважають спеціялісти, ці квоти будуть все одно надлишковими. Друга причина та, що Англія і Норвегія не бажають співпрацювати з іншими „нафтовими" країнами. Ці дві держави не лише не відгукнулися на запрошення взяти участь в спільній нараді країн ОПЕК і країн, які не входять до складу ОПЕК, але навіть не прислали до Женеви своїх спостерігачів.

Як повідомляють з Лондону, спад цін на нафту на світовому ринку відіб'ється і на англійській економіці. Однак прем'єр-міністер Марґарет Тачер сказала, що її уряд не буде настоювати на зменшені видобутки нафти.

ПОМЕР В. ЯВОРСЬКИЙ

Нюарк, Н.Дж. — У середу, 19-го березня, тут помер несподівано на 69-му році життя пл.сен.. Віктор Яворський. Панахида в похоронному заведенні Литвин і Литвин в Юніон, Н.Дж., відбудеться в п'ятницю, 21-го березня, а похорон в суботу, 22-го березня, з того ж заведення до церкви св. Івана Хрестителя, а відтак на цвинтар Евергрін в Елізабет, Н.Дж.

У СВІТІ

ЩОБ СПОВНИТИ МРІЇ учительки Кристи МекОлиф, яка загинула в трагічній експльозії „Челленджера", дев'ять учителів, які були фіналістами в тій програмі, плянують заснувати фундації для учителів, які подорожуватимуть у всесвіт. Головною метою фундації буде пояснити дітям виклики і небезпеки таких подорожей ракетами. Слідуючий полет, в якому має взяти участь учителька Барбара Морґан, заплянована на наступний рік.

АМЕРИКАНСЬКИЙ ПИСЬМЕННИК Бернард Маламуд, який здобув нагороду Пуліцера, помер в Ню Йорку у вівторок, 18-го березня ц.р. Він мав 71 рік. Маламуд писав романи й короткі оповідання від молодости. В своїх писаннях він часто змішував реалізм і символізм.

ДЕРЖАВНИЙ ДЕПАРТАМЕНТ видав рапорт у зв'язку з другою річницею з дня захоплення мусулманськими фундаменталістами працівника американської амбасади в Ливані Вілліяма Баклі і репортера агентства Ассошієйтед Пресс Террі Андерсона. В рапорті говориться, що звільнення американських громадян входить до першочергових завдань Адміністрації президента Роналда Реґена. „Ми закликаємо також до негайного звільнення захоплених мусулманами закладників інших національностей: французів, англійців, італійців і ливанців", — сказав речник Державного департаменту Чарлз Редман.

КОМАНДУЮЧИЙ АМЕРИКАНСЬКИМИ військами в районі Тихого океану адмірал Роналд Гейс зустрівся у вівторок, 18-го березня, з президентом Філіппін Коразон Акіно. Він прилетів в Манілю з Гонолюлю, де знаходиться його головна квартира. Про подробиці їх розмови не повідомляється.

АМБАСАДОР З ОСОБЛИВИХ доручень Филип Габіб, вернувшись з поїздки по країнах Центральної Америки, ознайомив президента Роналда Реґена з підсумками опитувань громадської думки, проведеними в Ґватемалі, Гондурасі, Коста Ріці і Сальвадорі філією Інституту Ґеллупа. Ф. Габіб сказав, що твердження противників Президента, ніби більшість населення центральноамериканських країн виступає проти надання військової допомоги антисандіністським партизанам не відповідає дійсности. 69 відсотків опитаних в Коста Ріці висловилися за надання допомоги і лише 24 відсотки проти. В Гондурасі ці цифри відповідно були 55 і 25, у Ґватемалі 54 і 22, у Сальвадорі 48 і 19. 92 відсотки опитаних костаріканців, 89 відсотків гондурасців, 48 відсотків ґватемальців і 67 відсотків сальвадорців заявили, що вбачають в сандіністській Нікараґуа головну загрозу для безпеки всього району Центральної Америки.

ДОСТОЙНО СТОЛИЦЯ ВАШІНҐТОНА ПОКЛОНИЛАСЯ ШЕВЧЕНКОВІ

(репортаж Людмили Волянської)

Гідно поклонилися вашінґтонці безсмертному Шевченкові, Кобзареві й Пророкові України, у неділю, 9-го березня, якраз у день народження Поета 172 роки тому, і напередодні смерти цього найбільшого українця усіх часів — 125 років тому.

І це не був лише концерт-поклін Батькові народному, але й цілий цей тиждень у Вашінґтоні проходив під знаком Шевченка, бо діти місцевої Школи Українознавства і пластуни та новаки поставили вінки живих квітів у підніжжя маєстатичного пам'ятника Тарасові Шевченкові, тут, на гарній площі при 22-ій і „П" вулицях. А перед тим, три дні раніше, Управління парків столиці розпочало чищення й віднову пам'ятника.

Пам'ятник Шевченкові, до якого спливаються звідусіль — особливо з Америки й Канади — групи українських паломників, нарешті є не в занедбаному стані. Неділя, 9-го березня, як і цілий той тиждень у Вашінґтоні, був весняний, теплий, ясний і прозоро-чистий. Шевченко в задумі споглядав на відвідувачів, які прийшли поклонитися йому, зупинитися тут у медитації і прислухатися начебто до його поради нам, тепер, „во врем'я люте", коли ворог усього людства, комуністична Москва, намагається знищити все українське там, на нашій погнобленій батьківщині, та висилає сюди свої „перші стежі", щоб винищувати нас навіть тут, у вільному світі.

Тарас промовляє до нас, щоб читали, — не минаючи ні титли, ніже тії коми, — те все глибоке і мудре, що нам залишив він у Кобзарі, та й у всій його безсмертній творчості й діяльності, і щоб ми черпали звідти снагу й завзяття витримати в боротьбі, аж поки доб'ємося волі для України, до чого кликав він нас нечуваним до того й після того своїм могутнім словом.

Концерт у престижевому Кеннеді Центрі розпочався рівно о год. 8:30 вечора при великому зборі людей, серед яких переважали не-українці: американці із столиці з різних тамошніх установ, включно з законодавцями, та не-американці, представники багатьох дипломатичних посольств, не кажучи вже про постійних театралів, відвідувачів цього вишуканого мистецького центру столиці. На залі було 1,500 осіб (серед них напрочуд багато священиків) і всі з теплом і зрозумінням, а часто і з ентузіязмом оплескували досконало підібрану програму, під оглядом репертуару і виконавців.

Цей Концерт, як і опіку над пам'ятником (бо для фінансування опіки над монументом і парком навколо його піде прихід з концерту) здійснили ентузіясти з не так давно musталої, але вже відомої українській Америці, Фундації ім. Мазепи, яка адоптувала пам'ятник, щоб нарешті не лунали зі сторінок нашої преси розпачливі голоси про запущений і опущений і сквер, і сам пам'ятник. Фундацію очолює відомий лікар-громадянин д-р Зенон Матківський, екзекутивним директором у ній є журналіст Андрій Білик (його ми знаємо з гідної подиву діяльности в справі популяризації в не-українських засобах масової інформації двох велелюдних українських демонстрацій у столиці Америки, проти геноциду Москви в Україні та проти русифікації. Роки 1983 і 1984). Директором справ культури у Фундації ім. Мазепи є інж. Юрій Повстенко, кольоритна постать вашінґтонської української громади, український патріот і діяч, що не тільки словом, а й ділом вміє робити українську національну справу. З ним, як з ініціятором і головним організатором оцих надхнених Шевченкових днів у Вашінґтоні, вдалося зробити також інтерв'ю, але про це згодом.

Концерт розпочався привітом від президента Роналда Реґена, що викликало бурю оплесків. Привіт перечитав д-р Богдан Футей, який очолює Комісію закордонних претенсій. У привіті високо підніс Президент заслуги для людства Шевченка і висловив надію, що мета, для якої Шевченко жив, творив, боровся і загинув, буде таки осягнена.

Концерт, що проходив під гаслом „Американський поклін Тарасові Шевченкові", мав виконавцями солістів, хор, акомпаньяторів — органіста, піаністів, челіста і флейтистку. Хор „Прометей" з Філядельфії, яким керує професійний музика і композитор Михайло Длябога, відомий з його виступів по усій українській діяспорі, а в репертуарі хору є пребагато гарних і дуже нелегких хорових речей. Це вже наче ознака цього досконалого ансамблю („Ексселлент енсамбл", за висловом відомого музичного критика вашінґтонського щоденника „Вашінґтон Пост" Джозефа МакЛеллена), що „Прометей" уникає легкої стежки до оплесків публіки, а ставить перед собою вимогливі й амбітні завдання, відчуваючи свою силу дати собі раду з найбільш тяжким матеріялом в успішний спосіб. Хор „Прометей" виконав у концерті, при супроводі постійної акомпаньяторки піаністки-віртуоза Ірини Пелех-Зварич, низку композицій до Шевченкових слів: „Заповіт" (мелодія учителя з Полтавщини Гордія Гладкого, у обробці Бориса Лятошинського). Цей неофіційний гимн Ук-

(Закінчення на стор. 4)

В АМЕРИЦІ

НЕ ЗВАЖАЮЧИ НА ІНТЕНСИВНУ пропагандивну кампанію сандіністів проти пропозиції президента Роналда Реґена уділити для „контрас" тобто антикомуністичних повстанців, допомогу в сумі 100 мільйонів долярів, американський нарід у принципі підтримує закордонну політику Президента і його теорію протиставлення поширенні комуністичної гегемонії в Центральній Америці. Політичні спостерігачі кажуть, що також міняється ситуація в Конґресі в користь пропозиції, але з огляду на більшість демократів в Палаті Репрезентантів пропозиція в цій палаті може перепасти.

ВИВЕЗЕНІ КОЛИШНІМ президентом Філіппін Фердінандом Маркосом документи виявили, що Маніля намагалася допомагати фінансово деяким американським кандидатам, між якими є також прізвища президента Роналда Реґена і колишнього президента Джиммі Картера та імена біля 20 інших кандидатів до Сенату і Палати Репрезентантів. Висота допомоги була різною, від 500 до 50,000 долярів. Очевидно, треба припускати, що жадний з кандидатів не знав про ці суми, якщо б не філіппінські документи.

АМЕРИКАНСЬКІ ВОЄННІ кораблі, випосажені електронічними підслуховими апаратами, порушили територіяльні води Совєтського Союзу, наблизившись на недозволену віддаль до берегів Криму на Чорному морі. Очевидно, офіційні совєтські чинники запротестували в Москві і у Вашінґтоні проти такої практики Департаменту оборони ЗСА, бо як пізніше виявилося кораблі тільки виконували інструкцію Пентаґону, а зглядно секретаря оборони Каспара Вайнберґера. Треба сумніватися, кажуть військові спостерігачі, щоб сам секретар Департаменту оборони давав подібні зарядження для воєнної фльоти. Москва вважає, що присутність американських кораблів на Чорному морі та ще й у прибережних водах СССР, є „явною провокацією ЗСА".

СОВЄТСЬКИЙ СОЮЗ і його сателіти приготовляються до збільшення достави зброї, в тому числі танків, легких ротилетунських ракет, гелікоптерів, джетів та іншої зброї для нікараґуанських сандіністів. Зброя має збільшити бойову силу армії і повітряну фльоту. Велику частину цієї зброї Нікараґуа напевно передасть іншим комуністичним рухам спротиву в різних країнах Центральної Америки. Речники Адміністрації президента Роналда Реґена заявили, що Нікараґуа знаходиться на шляху мілітарної домінації над своїми сусідами, щоб таким чином застрашити їх від допомоги антикомуністичним повстанцям і не давали їм „пристановища" на своїх територіях. Дотепер тільки Годурас перевищав щодо числа літаків і їхньої боєздатности летунство сандіністів.

МУСУЛМАНСЬКІ ЕКСТРЕМІСТИ захопили в полон у Бейруті водія автомобіля, який працював для допомогової агенції Організації Об'єднаних Націй в Ливані. Агенція, яка займається допомогою школам, бідним і безробітним ливанцям з різних племен і політичних груп, запротестувала проти схоплення Закі Гамадеґа 49-річного ливанця і вимагає його негайного звільнення. Речники агенції погрозили, що звернуться до генерального секретаря ОН Гавіє Переза де-Куеяра, щоб він особисто інтервеніював у справі звільнення, або закрив допомогоі бюра ОН, що було б великою стратою для ливанців і палестинців у переселенчих таборах.

НА БЛИЗЬКОМУ СХОДІ поширились чутки, що військовики Іраку плянують усунути від влади Саддама Гуссейна, якщоб Іран здобув значнішу перемогу над іракською армією. Крім того нарід незадоволений, що довга війна між Іраком і Іраном значно обнизила життьовий рівень населення, а економіка країни опинилася під загрозою.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Svoboda USPS (50-420 ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302

Subscription: 1 year — $40.00, 6 months — $22.00, 3 months — $12.00
UNA members: $7.50 — 6 months, $15.00 — 1 year. Change of address - $1.00. Make check or money order payable to "Svoboda"

Postmaster: Send address changes to
"Svoboda" • P.O. Box 346 • Jersey City, N.J. 07303

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Не забудьмо Мирослава Медведя!

У жовтні минулого року розігралась у Ню Орлінсі трагедія, яка записалася в історії Америки чорними буквами. Ця трагедія тим прикріша і менше зрозуміла, що сталася за урядування президента Роналда Реґена, який назвав був Совєтський Союз ,,злющою імперією" та який проголосив доктрину, що Америка мусить підтримувати скрізь у світі протикомуністичних партизанів, яких назвав борцями за свободу. Тим часом у жовтні минулого року скочив у море з чердака совєтського вантажного корабля ,,Маршал Конєв" моряк Мирослав Медвідь, українець, який припливши на беріг — просив дати йому політичний азиль. Втікача завернули на совєтський корабель і він удруге скочив в море. Його силоміць затягли на корабель. Українська громада в Америці заворушилась і проявила в цій справі признання гідну активність. Перед вела організація Американці в Обороні Людських Прав в Україні під проводом свого голови, меткого ідеаліста Ігоря Ольшанівського. Прилетіли до Ню Орлінсу молоді українські адвокати, подано до суду просьбу зупинити корабель ,,Маршал Конєв" перед відпливом, поки Мирослава Медведя не переслухають при свідках. Капітан названого корабля доставив моряка, який представив себе, як Мирослав Медвідь, хоч говорив тільки ламаною українською мовою, і підписав заяву, що хоче вертатися ,,на родіну". Але справа була вже раніше пересуджена, бо державний секретар Джордж Шулц заявив: ,,справа закінчена". Він пожертвував українського моряка, бо боявся, що признання йому політичного азилю напередодні зустрічі президента Реґена з Міхаїлом Ґорбачовим у Женеві зірве ту ,,вершинну" конференцію.

Мирослав Медвідь карається десь у ,,психушці" чи ҐУЛаґу. Але його американські земляки не забули. Ігор Ольшанівський із своїми співробітниками взялися за призбирування підписів американських сенаторів під резолюцію, щоби розслідити ту погану справу, що її замотали чинники, заінтересовані у видачі большевикам Мирослава Медведя, як теж різні особи, які задля сенсації постачали вірні і невірні подробиці про ту справу. Зібрано підписи 63-ох сенаторів під резолюцію, що вимагала слідства. Не було сумніву, що та резолюція дістала б більшість голосів на пленумі Сенату. Але голова республіканської більшости в Сенаті Роберт Дол не хотів поставити її під голосування, бо це був би явний виклик Державному департаментові, що його голова проголосив був справу Медведя ,,закінченою". Найбільш обурений поведінкою властей супроти Мирослава Медведя сенатор Ґордон Гамфрі, який був вніс резолюцію, придумав процедуральний спосіб, щоби таки можна було перевести слідство, хто тут направду завинив. Причеплено ту резолюцію ч 267 до законопроєкту про асиґнацію фондів комісіям і цю справу розгляне Гельсінкська комісія ЗСА. Головою цієї комісії є нюйоркський республіканський сенатор Алфонс Д'Амато. Сенатор Роберт Дол погодився на такий компроміс.

Таким чином справа Медведя не ,,закінчена". Відбудеться переслухання різних урядових і цивільних осіб, причетних до цієї справи. Було б добре і бажано, якби українські громадяни в Америці масово присилали листи до сенатора Д'Амато, висловлюючи йому довір'я і прохаючи віднайти справжніх винуватців такої ганебної поведінки з Мирославом Медведем, яка глузує з надпису на Статуї Свободи при в'їзді до Ню Йорку. Саме тепер Америка приготовляється до урочистого поновного відслонення Статуї Свободи після її ґрунтовного відремонтування та відчищення.

Нам невідома доля Мирослава Медведя, хоч можемо здогадуватися, що вона трагічна. Може якимсь чудом він довідається, що його земляки в Америці не забули про нього — і це буде йому великою потіхою. І може Господь вирішить, щоб Мирослав Медвідь вийшов ще на волю і щоб тоді дізнався про всі ті заходи в його обороні, що їх вживали українці в Америці. Це наш святий обов'язок — пам'ятати Мирослава Медведя, який даремне шукав в Америці, країні свободи, для себе свободи і її не знайшов.

З ДЖЕРЕЛ, БЛИЗЬКИХ до Пентагону, стало відомо, що З'єднані Стейти Америки мають намір провести третю рунду військово-морських маневрів біля берегів Лівії. На цей раз в маневрах візьме участь лише одна американська ескадра з літаконосцем.

ФІЛЯДЕЛЬФІЙЦЯМ було тяжко заїхати до праці на початку цього тижня з уваги на страйк працівників автобусів, трамваїв та підземок. Передбачували, що страйк зупинить весь автомобільний рух, але на щастя рух тільки сповільнився на 20 відсотків.

Михайло Кучер

ГОЛОС МОЛОДІ УКРАЇНИ, ЯКА ГИНЕ, АЛЕ НЕ МОЖЕ МОВЧАТИ

II.

Ой, та наша степова флегматичність! Начнемо думати що зробити сьогодня, потім чогось ждемо, губимо час, програємо!...Ти, діду, мусів бачити кривду, що довкола нас. Але ви, совєтські інтелігенти, мовчали, сподіваючись якось перечекати біду. І постійно ховались за хохлацьке ,,моя хата скраю", але ставало все гірше. Обережність обернулась у страх, і він назавжди залишився в наших думах. І такий тваринний стан вважається гармонійним розвитком людини.

,,Арешт настав після телеграми з ЦК —'придивіться до Марченка'. У червні 1941 р. в'язниця на вул. Короленка відчинила свою браму перед першим совєтським ректором Львівського університету.

...,,Згадую, як закінчився твій виступ на зборах Київського педагогічного інституту 1956 року. Тоді виявилися злочини Сталіна і засудили культ особи. Це була ,,критика знизу", неможлива в совєтських умовах. Тебе почали викликати в бюро райкому і в міськом партії. Ти був заблуканою вівцею, якій треба було вияснити справу. І ти, знаючи нашу систему, вирішив краще мовчати.

,,Коли Азія, Африка і Латинська Америка звільнились від колоніяльної залежности, коли національна ідея заповнила світ, українці й досі живуть жвачкою про неможливість відділення. Тоді(якщо б ми відділились) нас негайно захопили б американці, або німці.

,,Ми нація простаків. А ти вчив студентів з фальшивих джерел і заспокоював себе що кесареве кесареві. Ти старався своїм впливом не витворити в мені бажання помсти, не навчив мене бачити справжнє обличчя КҐБ, А це мені було дуже потрібне і охоронило б мене від багатьох помилок.

,,Коли я виступив проти імперії брехні, я мав тільки одно почуття — що ярмо занадто тяжке. Заперечення большевизму для мене не відкриття, а форма існування. Я переконаний, що із злом можна боротись. Нам нічого не допоможе крім нас самих. Вимоги демократичного рішення всіх проблем-єдина альтернатива для кожного українця-громадянина.

Липень 1975 року."

Старицький ген перед революцією написав: ,,На вас, завзяті юнаки, що возлюбили Україну, кладу найкращі я думки, мої сподіванки єдині". І ми маємо таких лицарів духа, які возлюбили Україну і за неї віддали душу і тіло. Навіть трудно нам здалека, з безпечної і заможної чужини зрозуміти велич В. Стуса, В. Марченка, О. Тихого і всіх, хто з ними.

Трагедія України завелика для звичайної людини, ярмо затяжке. Гірше те, що не всі в УССР те ярмо відчувають, а коли якось і відчувають, то стараються позбутись його, покидаючи Україну.

В. Стус з темряви Колими кинув — ,,в Україні гопакіяда". Марченко сказав нам страшну правду — нам ніхто не допоможе, крім нас самих. Згадав страшну смерть Скрипника, отого, хто також допомагав Москві збаламутити українців та допоміг запанувати в Україні окупантові. Чи відпокутував свій великий гріх самогубством, коли лягли невимовним тягарем на плечі дев'ять мільйонів замучених Москвою голодних братів? Питання вимагає відповіді, але не ми його дамо. Залишиться також нелегке питання, що можемо, що маємо зробити ми на безпечній і заможній чужині, що хоч в якійсь долі бути вартими наших мучеників-героїв. Грошей для того мало!

За великої польської еміґрації коли Польща лежала поділена окупантами, з неї прийшло обвинувачення великій еміґрації — занадто легко любити батьківщину здалека. Польська ,,Солідарність" також обвинуватила свою польонію — ,,самого антикомунізму не досить, інакше кажучи - давайте діючий плян нащодень, на сірий тяжкий будень на шляху до самостійності.

Не повертають з Колими і Воркути ,,вугільно чорні" (Микола Руденко), ,,невмирущі" в ідеї, де вони ,,беруть шлюб із смертю" (В. Стус), де тисячами пропадають дні, коли померла надія і ,,сухий не розів'ється дуб". (В. Стус).

Ідея вимагає жертв і справжня Україна щедро їх дає.

Як передати трагедію і атмосферу епохи та нашу в ній катастрофу. Ледве чи нам в діяспорі це вдасться. Трагедію чужини найкраще зрозуміла Оксана Лятуринська, дещо ближче до неї підійшов Євген Маланюк. А решта? Ми занадто хутко заспокоїлись і оптимістично гукнули — ,,козацькому роду не буде переводу". А що нам каже історія цивілізацій?

Життя дало нам величезні вимоги і треба їх зрозуміти. Брак ілюзій не обов'язково означає цинізм. Що є ,,імперія страху" В. Марченка? Тільки страх, шнурок, який затягає на шиї, куля, світанок без світла таборового ранку — і те чому у світі покищо нема назви.

Це неправда, що пропаґанда і брехня режиму не має впливу на людей. Не має впливу на вийняткових людей, які вміють критично мислити. Є в СССР такий вираз ,,прості совєтські люди". І отой ,,простий"чоловік продає ближнього за ордени, чини, за авто без черги, за державну ,,дачу", за можливість поїхати закордон і накупити там гарних речей. Моральні критерії знищено, наклеп (донос) став нормою. А не донести майже патологія (неморальність), яку карає закон). Людина, яка поважає себе, почуває в собі Божеське начало і людське — не може жити в СССР. Там брехня. Брешуть завжди, всюди, від народження до смерті. Людина опутана брехнею як липким павутинням. Радіо бреше, телевізія бреше, газети брешуть, книги також. Людей переконують, що вони щасливі, що просто не можна жити інакше, так погано, як в капіталістичних країнах. Люди звикають до брехні, здається не звертають на неї уваги, але це не так. Брехня калічить душу. Люди звикають жити у в'язниці. Людина не може мати свою думку, своє життя. Чужинець того ніколи не зрозуміє. Турист думає, що все побачив і все зрозумів, але не знає, що його цинічно обманули.

Кінець.

ЖИТТЯ І ЗНАННЯ

Редагує Лев Яцкевич

Столітня саґа автомобіля

На Заході прийнявся гарний звичай відзначати, поряд роковин, народження та смерти славних людей, також роковини вагомих винаходів технології.

І так, в 1969 році, ми відзначали 200-ліття винаходу парового рушія, у 1976 році сторіччя — винаходу телефону, в 1979 році сторіччя — винаходу електричної жарівки, а в роках 1984/85, 100-ліття появи бензинового автомобіля.

Характеристичне, що появу цього важливого транспортового засобу ми відзначаємо, не в одному, але в трьох різних роках. І так, французи відзначили вже сторіччя бензинового автомобіля в 1984 році, беручи за основну дату 12-го лютого 1884 року, в якому французький патентовий уряд видав Едуардові Делямар-Дебуттервіллові патент ч. 16027 на погін його парового автомобіля бензиновим рушієм. У дійсності, бензиновий погін цього автомобіля став дійсністю, щойно кілька років пізніше, але для французів важливим було те, що вони хоч би ,,паперово" випередили німців на один рік.

Американці та англійці відзначають 100-ліття появи бензинового автомобіля в 1985 році, беручи за основу рік 1885, в якому німецький механік в Маннгаймі Карло Бенц відбув пробну їзду своїм триколесним автомобілем.

Хоч написна історія автомобілів віддає в тій важливій світовій події належний кредит також ідеям із кола руху жінок за визволення, стверджуючи, що пробну, на далеку віддаль їзду першим бензиновим автомобілем Бенца відбула його жінка, яка на зорі, коли Бенц ще солодко засинав під periною, відбула її із своїм 15-літнім сином Євгеном, на відстані між Маннгаймом та Пфорцгаймом. В той спосіб вона виявила, не лише велику технологічну цікавість, якої звичайно, відмовляється жінкам, але закріпила також за собою рекорд довговідстаневої їзди першим бензиновим автомобілем.

У противагу до французів, англійців та американців, німці відзначають 100-ліття появи бензинового автомобіля в 1986 році, беручи за основу дату 27-го січня 1886 року, в якому Карло Бенц, одержав офіційно патент ч. 37435 на свій триколесний, одноциліндровий автомобіль, з бензиновим погоном. Прототип цього автомобіля можна побачити сьогодні в німецькому музеї в Мюнхені.

До речі, в тому самому році, коли Бенц робив експерименти із своїм автомобілем, колишній інженер фабрики рушіїв внутрішнього згоряння ,,Отто і Спілка" Ґоттліб Даймлер монтував тайком свій бензиновий автомобіль. Нова версія цього автомобіля була виставлена в 1889 році на Світовій Виставці в Парижі, яку між іншим оглядав видатний французький автомобілевий спорудник Левассор. Йому не подобався зовнішній вигляд автомобіля Даймлера, тому він був захоплений його швидкобіжним двоциліндровим погінним рушієм, у виді букви ,,Y".

Левассор при конструкції нового автомобіля, використав погінну систему Даймлера, яку, однак, переніс зі задньої до передньої частини автомобіля, змонтувавши поряд з нею зчіпень та скриньку скоростей. Ця форма автомобіля стала клясичною щонайменше через півстоліття та поставила Францію в передові ряди виробництва автомобілів.

Не залишилася позаду й Німеччина, в якій Ґоттліб Даймлер виявився рушійною силою у розвитку нових автомобілів. Шляхом одружіння з дочкою чеського банкіра, Мерцедес Єллінек, оснував автомобільну корпорацію, яку в честь німецького винахідника автомобіля, Карла Бенца та своєї дружини назвав ,,Мерцедес Бенц". Автомобілі цієї фірми досьогодні мають великий престиж в цілому світі своєю бездоганною механічною конструкцією та цілим рядом інновацій, які збільшили не тільки їх видайність, але також безпеку та вигоду їзди. З інших німецьких автомобільних фірм, слід згадати фірму ,,Найбах" (відповідника англійської фірми ,,Ролс-Ройс"), фірму Опель, ,,Авді" та ,,попелюшку" 60-их та 70-их років — ,,Фольксваґен".

Приблизно на початку XX століття центр виробництва автомобілів переходить до ЗСА. З усіх автомобілів, коли денебудь збудованих, жаден з них не змінив світу у такій мірі, як автомобіль ,,Tin Liz" (бляшана ящірка) Генрі Форда. Її тривання життя можна порівняти зі ,,Срібним Привидом" (Silver Ghost") Генрі Ройса в Англії, між 1908 та 1927 роками, з тим що коли Ройс збудував в тому часі лише кілька тисяч ,,Ролс-Ройсів", 15,458,868 ,,Бляшаних Ящірок" (т. зв. Моделі ,,Т") зїхало з гуркотом з монтажної стрічки фабрики Форда в Дірборні: Між 1917 а 1927 роками Форд випродукував половину всієї автомобільної продукції ЗСА.

Але найбільшою заслугою Форда було те, що він зумів випродукувати дешеві авта, нижче однієї тисячі долярів, перетворивши їх з дорогої іграшки для багатіїв на необхідний засіб транспорту для сірої людини.

Як будуть виглядати автомобілі найближчого майбутнього? В основі, вони залишаться з таким самим погоном, як досі, але їм на підмогу прийдуть ще елек-

(Закінчення на стор. 4)

Михайло Лоза

ПРО КНИЖКУ ПРИПОВІДОК С. ГОРЛАЧА

Степан Горлач: ,,Українсько-Канадські приповідки і афоризми" Видавництво ,,Стего", Торонто, 1985.

II.

З народної мудрости Степан Горлач, наприклад, зачерпнув ідею до цеї ось приповідки:

Є написаний закон —
Ти йому піддайся:

Де два б'ються,
чи деруться —
Третій не втручайся!
(Стор. 336, — 4)

Оригінальним, правдоподібно, є оцей афоризм:

Якщо ти став вже
молотком,
То грізно бий і цільно,
А як судилося ковадлом —
Відстоюй непомильно!
(Стор. 356, — 7)

З огляду на те, що всі приповідки й афоризми Степана Горлача писані віршем, годиться сказати кілька слів і про цю справу. Відносно ритміки своїх приповідок і афоризмів Степан Горлач у передмові ,,Від автора" пише: ,,Велика кількість зібраних приповідок і афоризмів написані у формі коломийок, що надає цілості тепло багатотисячної української духовости". (Стор. 12). Це правда, багато приповідок і афоризмів написав Степан Горлач коломийковим віршем, але немало теж і іншим розміром чи — як хто волить — ритмом. Під цим оглядом приповідки й афоризми Степана Горлача творять своєрідну мозаїку: крім коломийкового ритму автор користується ще й козачковим і нерідко — клясичним ритмом. Ось декілька прикладів:

Коломийковий ритм:

Якби люди не старались,
Там не буде ладу,
Де голота напереді,
А провідник ззаду.
(Стор. 43, — 1)

Козачковий:

Гостям двері відчиняйте,
Хлібом, сіллю їх вітайте,
Радості даруйте їм,
Бо гість в хату — Бог за
ним.
(Стор. 340, — 3)

Клясичні ритми —
А) ямб:

Важним є знати: що, коли
сказати —
У слухачів тим викличем
повагу...
Та як сказати — більше
треба знати,
Бо лиш досвідчений веде у
бій батаґу.
(Стор. 376, — 7)

Б) хорей (трохей):

Люди ворогують близькі
і далекі,
Доки на немудрих лихо не
спаде;
Та під час страхіття,
як і небезпеки,
Наш найбільший ворог
другом нам стає!
(Стор. 377, — 4)

В) дактиль:

Браття, не плачте! Дух
гордости куйте!
Гордість завзяття в бою
породила;
Плач перешкодив розвою
завзяття,
Сльози визвольний огонь
погасили.
(Стор. 98, — 6)

Г) амфібрахій:

Великій ідеї — великі
простори,
Великій машині — великі
шляхи;
Великому ХОЧУ низенькі
є гори,
Хто бажання має
— досягне верхи.
(Стор. 43, — 6)

(Примітка: Для задержання ритму іменник бажання треба наголошувати на першому складі).

При докладному вивченні вірша Степана Горлача можна б було, можливо, виловити ще й інші роди ритміки. Деякі строфи, наприклад, складені в стилі Павла Тичини:

Що цікаве — слухаєш,
Де свербить — там
чухаєш,
А про що сказали зле —
Обережно нюхаєш.
(Стор. 295, — 6)

•

Що було, те бачили,
Буде що — побачимо;

(Закінчення на стор. 3)

Анна Власенко-Бойцун

ШЕВЧЕНКОВІ ПСАЛЬМИ

I.

Псалом — це пісня, яку співали у супроводі псалтеріону, струнного інструменту, від якого з грецької мови прийнято і назву пісень, і назву збірки тих пісень — Псалтир. У жидівській мові ті пісні називано ,,Сифер Теґіллін", тобто — книга хвали. Псальми складено в XI і X століттях до нашої ери. Усі псальми можна поділити на чотири головні групи: благальні (особисті і всенародні), гимни на славу Бога й володарів, історичні пісні та моління на різні потреби. Було багато композиторів псальмів, із них найславнішим став цар Давид, який переміг Голіята й оснував Єрусалим, він жив в XI столітті до народження Христа.

Усіх псальмів у канонічній книзі записано 143, з чого 73 приписують Давидові. Тематично псальми прославляють мудрість, досконалість, справедливість, могутність і покуту. У псальмах схоплені людські почування: любов і ненависть, радість і смуток, слава й ганьба, помста, сміх і ридання.

За формою псальми складаються з тези й антитези, наприклад:

Діла злих загинуть. (переклад Т. Шевченка, псалом І, стихи 19-20) Шевченко переспівав одинадцять псальмів ,,Любого співця Ізраїля" — Давида, з яких десять — це майже вірні переклади, а один дуже довільний. Загальна дата Шевченкових переспівів (подана в Денисюковому, повному виданні творів Т. Шевченка 19 грудня 1845 р. в місцевості В'юнища), очевидно, що поет не переклав їх в одному дні, але, можливо, переписав. Саме в тому часі Тарас Шевченко подорожував по Україні, бачив недолю і бідноту кріпаків, то й роздумував над причиною такого приниження людини владою, хоч і пани і кріпаки були християнами, що поет влучно з іронією відмітив у поемі ,,Сон": ,,Схаменіться: усі на сім світі — і царята і старчата — Адамові діти!"

Тарас Шевченко був добрим знавцем святого Письма. Вже від раннього дитинства він читав Псалтир за померлих, що й було його першим заробітком, а згодом святе Письмо і в Академії малярства, і в подорожах по Україні стало джерелом тем і в малярстві, і в поезії, про що часто поет згадує в повісті ,,Художника", приостанку було його чи не єдиною лектурою в час неволі і засланнях.

Повернувши в Україну, Шевченко роздумував про неволю свого народу, аналізував причини і порівнюючи з неволею Ізраїля — вавилонською, єгипетською і римською, добачав паралелі. Його дивували історичні факти і питання, чому імперії зникли, а переслідувані жиди, прогнані з рідної землі, живуть досі. У псальмах знаходив поет древні чесноти, притаманні стародавнім народам, як відвага, посвята, віра, приязнь і любов, які служили народам, що зберегли свою ідентичність, мову, людську гідність і чесність. Саме перший переспіваний Шевченком псалом — дидактичний. В ньому показані дві дороги: щаслива й пряма праведних людей та друга крута й нещасна дорога грішників:

ДАВИДОВІ ПСАЛМИ

I.

Блаженний муж на лукаву —
Не вступає раду,
І не стане на путь злого,
І з лютим не сяде;
А в законі Господньому
Серце його й воля
Навчається; і стане він,
Як на добрім полі,
Над водою посажене,
Древо зеленіє,
Плодом вкрите: так і муж той
В добрі своїм спіє.
А лукавих, нечестивих
І слід пропадає, —
Як той попіл, над землею
Вітер розмахає.
І не встануть з праведними
Злії з домовини;
Діла добрих оновляться,
Діла злих загинуть.

Псалом 12-ий — це благальна пісня, в якій псалмопівець і Тарас Шевченко просять про допомогу і рятунок для себе і ласки Божої, щоб вони не захитались, але були сильні в поборювані злобних ворогів.

XII.

Чи Ти, мене, Божий милий,
Навік забуваєш?
Одвертаєш лице Своє,
Мене покидаєш?
Доки буду мучить душу
І серцем боліти?
Доки буде ворог лютий
На мене дивитись
І сміятись? Спаси мене,
Спаси мою душу,
Да не скаже хитрий ворог:
,,Я його подужав!"
І всі злії посміються,
Як упаду в руки,
В руки вражі. Спаси мене
Од лютої муки,
Спаси мене! Помолюся
І возпою знову
Твої блага чистим серцем,
Псалмом тихим, новим.

(Продовження буде)

Свято жінки-героїні в Ірвінґтоні

На світлині (зліва): Маріянна Шаркевич-Зваричук, Люба Ґенсьор-Садницька, Леся Ґенсьор-Лебедович, Марійка Гельбіґ, Наталка Войціх-Кудрик, Таня Мигаль-Нагорняк

У неділю, 23-го лютого ц. р., в год. 4-ій по полудні в залі Українського Народного Дому Відділ ОЖ ОЧСУ відзначив святочною програмою українську жінку-героїню.

Свято відкрила голова Іванна Кононів, яка, привітавши присутніх, попросила хвилиною мовчанки вшанувати пам'ять тих, які карались і караються на далеких засланнях.

Слово-доповідь про жінку-героїню виголосила мгр Павлина Андрієнко-Данчук. Прелеґентка зупинилася на головних історичних подіях українського народу в боротьбі за свою самостійність і на заслугах української жінки в цій боротьбі, яка своєю поставою, величезною внутрішньою силою, наснагою підтримувала життя тих, що далеко, на Сибірі, чи в тюремних казематах коротали свій вік.

У мистецькій частині програми виступав ансамбль бандуристів „Гомін", який чарував присутніх милозвучним виконанням пісень: „Ой, там на горі", кант XVII сторіччя, обр. Ю. Юрченка; „Зірвалися хуртовина", повстанська пісня, обр. М. Шкварко; „Зелений гай", сл. Грабовського, муз. Лопатинського.

Опісля молоді членкині Осередку СУМА в Ірвінгтоні при співучасті І. Кононів виступали в ориґінальній інсценізації „Нескорені", яку виконали з глибоким відчуттям. З признанням треба згадати, що виконавці володіють гарною, чистою українською мовою і дуже доброю дикцією. Виконавцями були: Маріянна Шаркевич-Зваричук, Наталка Войціх-Кудрик, Таня Мигаль-Нагорняк, Люба Ґенсьор-Садницька, Леся Ґенсьор-Лебедович і Ліда Кокольська.

Фортепіяновий супровід до рецитованих поезій, переплітаних бойовими піснями був у руках Марійки Ґельбіґ.

На закінчення бандуристи ансамблю „Гомін" виступили ще раз із такими піснями: „Завтра в далеку дорогу", повстанська, обр. Ганушевського; „Тихий ліс", повстанська, обр. Ю. Юрченка; „Цвіла, цвіла калинонька", повстанська, обр. Ганушевського.

Присутні рясними оплесками нагороджували кожну точку програми, а бандуристи на домагання глядачів заспівали додатково ще дві пісні.

Надзвичайно було приємно, що заля була виповнена, що українська громада Ірвінґтону зрозуміла ціль цього свята і прийшла, щоб вшанувати українську жінку-героїню.

Віра Дансц

Статті і дописи підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, допучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. —
За зміст оголошень Редакція не відповідає.

Д-р ЄВГЕН ОЛЕНКО
внутрішні хвороби
приймає у Квінсі і виїжджає на виклики домів.
Дентист ОЛЬГА ОЛЕНКО
Профілактика хвороб ясен і зубів. Лікування і протезування. Косметична стоматологія. Примається тільки за попереднім домовленням
Адреса у Мангеттені: ROCKEFELLER CENTER, 630 5th Avenue, Room 1803, New York, N.Y. 10020
Адреса у Квінсі: 105-37 64th Avenue, Forest Hills, N.Y. 11375, (212) 459-0111

6-ий Відділ Союзу Українок Америки (СУА)
запрошує все Українське Громадянство на
МИСТЕЦЬКУ ВИСТАВКУ
Юрія Гури
яка відбудеться
в домі Сеньйорів, 2355 W. Chicago Ave., **Чикаґо, Ілл.**
Відкриття та зустріч з Мистцем:
в п'ятницю, 18-го квітня 1986 р., о год. 7-ій веч.
при шампанськім
Виставка відкрита: **в суботу, 19 квітня, від год. 10-5 по пол.; в неділю, 20-го квітня, від год. 10-3 по пол.**

НАУКОВЕ ТОВАРИСТВО ім. ШЕВЧЕНКА
і
СПІЛКА УКРАЇНСЬКИХ ЖУРНАЛІСТІВ АМЕРИКИ
мають шану запросити на
ВЕЧІР
з нагоди появи книжки
Івана Кедрина
п. н.
„У МЕЖАХ ЗАЦІКАВЛЕННЯ"
В ПРОГРАМІ:
1. Відкриття .... Голова НТШ А д-р ЯРОСЛАВ ПАДОХ
2. „Історичний підхід в статтях І. Кедрина" .... Проф. ВАСИЛЬ ЛЕНЦИК
3. „Рецензії і критика в збірці І. Кедрина" .... Проф. ГРИГОР ЛУЖНИЦЬКИЙ
4. Слово від упорядниці книжки .... ОЛЬГА КУЗЬМОВИЧ
5. Слово автора .... ІВАН КЕДРИН
Вечір відбудеться **в суботу, 26-го квітня 1986 р., о год. 5-ій по пол. в приміщеннях НТШ А, 63 Четверта Авеню в Ню Йорку, Н. Й.**

У поклоні Головному Командирові УПА

У неділю, 2-го березня ц. р., українці Филядельфії та околиці гідно відзначили 36-ту річницю геройської смерти Командира УПА генерала Романа Шухевича-Тараса Чупринки.

Заходами УВФ о 2-ій год. по полудні парох української католицької церкви Царя Христа о. шамбелян д-р Іван Біланич відправив Поминальну Св. Літургію та з участю о. архимандрита д-ра Любомира Гузара з Риму Панахиду в намірення Великого Покійника. В часі Богослужб мелодійно співав мішаний хор під орудою П. Длябоги. У церковних відправах взяли організовану участь з прапорами представники ООЧСУ, Товариства Колишніх Вояків УПА, Українсько-Американські Ветерани, СУМ і численні вірні.

В короткій зворушливій проповіді о. парох підкреслив, що немає в світі кращої землі, як наша Україна, що нею є зачаровані не тільки свої, але й чужинці. Не можна її забути. За волю цієї Богом обдарованої країни віддав своє буйне життя сьогодні вже леґендарний генерал Тарас Шухевич.

У знаменній місійній науці про чесноту любови о. архимандрит д-р Л. Гузар вміло вплів героїчний шлях Командира УПА Романа, що був шляхетним лицарем і з любови віддав життя за друзів своїх. Треба любити родину, свій народ, а також і кожну людину, яка є створена на Божий образ.

Після місійного благословення і роздачі пропам'ятних образків вірні перейшли до просторої парафіяльної залі прикращеної зеленню, великим портретом ген. Романа Шухевича та національними й організаційними прапорами сценою, на жалобну Академію, що в її програмі були: відкриття, доповідь та деклямації.

Академію відкрив голова Крайової Управи Т-ва Кол. Вояків УПА Михайло Ковальчин і підкреслив, що хоч Командир загинув, але ніколи не загине ідея, за яку він боровся. Змаг України з Москвою продовжується на рідній землі, в тюрмах, у канцтаборах, на засланнях і в усьому світі. Цю ідею виголосили і далі голосять Симоненки, Лук'яненки, Чорноволи, Сверстюки, єдиний син Романа Юрко, який в московських казематах карається вже 35 років. Москва забрала йому зір, але він не зрікся заповіту свого Великого Батька.

Прелеґент навів історичні слова Патріярха Йосифа з нагоди благословення Пропам'ятної таблиці в Римі: „Сьогодні старанням нашого вірного воїцтва ми благословили Пам'ятну таблицю на вічне нами поминання ген. Т. Чупринки. Це збільшує наше торжество, бо цим згадуємо того, що з молитвою на устах і навіть з вервицею в руках ставив сміливий опір тим, що хотіли поневолити землю батьків наших. І хоч у 50-их роках замовкла зброя УПА, то її воїни не склали зброї, але жертвою життя і своєю кров'ю вони освятили українську землю і стали її добривом та заповітом для майбутніх поколінь, як це мовив і свідченням свого життя утвердив леґендарний головний командир УПА ген. Роман Шухевич. Усім нашим борцям нехай буде честь і пам'ять з вдячністю, що хотіли бачити нас вільними і за те дали своє життя. Не забудьмо згадати всіх тих наших братів і сестер, які там в царстві диявола далі борються і терплять. Нехай ця хвилина буде підтримкою для них, щоб вони відчули силу тієї Христової потіхи. Благословення Господнє на вас!".

Учасники жалобної Академії хвилиною мовчанки вшанували світлу пам'ять ген. Романа Шухевича.

Глибоку змістом промову, переплітану строфками гимну націоналістів „Зродились ми..." виголосив доброю українською мовою молодий доповідач мґр Лев Іваськів. Прелеґент наче на фільмовій стрічці змалював подвиги Романа Шухевича в УВО, на чільних постах ОУН, у Карпатській Січі, в Українському Леґіоні „Соловейки", на становищі головнокомандувача УПА і генерального секретаря УГВР та в невгамонних боях з окупантами, що закінчилися героїчною смертю в Білогорщі 1950 року.

„Леґенда про Чупринку і його дух живуть в Україні, за тюремними ґратами, у психушках і концтаборах на далекому Сибірі. Загрівають новітніх борців до дальших змагань за незалежність України", — закінчив свою доповідь мґр Л. Іваськів.

Мирослав Солтис, відомий виховник молоді, з великим почуттям по-мистецьки деклямував дві зворушливі поеми про Романа Шухевича: „Ти вічний є серед живих" і „Зов героїв".

У кінцевому слові М. Ковальчин щиро подякував за участь і церковні відправи о. шамбелянові д-рові Іванові Біланичеві та о. архимандритові д-рові Любомирові Гузареві, яких численні гості вітали, вставши з місць, бурхливими оплесками.

Українським національним гимном закінчено жалобну Академію.

Ол. Татомир

КАРДИНАЛ ДЖУЗЕППЕ Капріо, голова економічно-фінансового відділу ватиканської держави, заявив, що жертвенність католиків значно зменшилася від часу розголосу відомого фінансового скандалу ватиканських чинників з італійською фінансовою інституцією Банко Амброзіяно. До сьогодні тільки частину фінансових втрат вдалося Ватиканові врятувати, — заявив кардинал Капріо, — але лишились великі фінансові втрати і втрата довір'я до ватиканської каси.

Про книжку...

(Закінчення зі стор. 2)

Про минуле забувай,
Про майбутнє лише дбай!
(Стор. 340, — 6)

(Примітка: В двох останніх рядках другої строфи автор не видержав у стилі двох перших рядків і перейшов на козачковий ритм).

У Степана Горлача трапляються відхилення від норм української літературної мови. Наприклад, у третій особі однини дієслова другої дієвідміни прибирають закінчення —Е, замість —ить; баче, замість бачить (Стор. 41, — 3), толоче, замість толочить (Стор. 55, — 5) й інші.

Таким іменникам як велич Степан Горлач дає у родовому відмінку однини закінчення —и: величи, замість величі (стор. 106, — 3). Іменник біль — чоловічого роду, а не жіночого (гл. стор. 416, — 4 і інші). Замість форми Кієву (давальний відмінок) слід було вжити форму Києву. Є в тексті і друкарські помилки.

Приповідки й метафори Степана Горлача відносяться до всяких справ. Один із розділів призначений Україні. Ось одна строфа цього розділу:

Якщоб останній подих мій
Міг патріота нам зродити.
Вмирати я готов щодня.
Щоб Україна могла жити.

ПАПА ІВАН ПАВЛО II плянує відвідати центральну жидівську синагогу в Римі в наступному місяці і цей крок розцінюється у політичних колах, як позитивний вклад у покращанні співпраці між Католицькою Церквою і жидівством. Речник Ватикану заявив, що візита заплянована на 13-го квітня і вона напевно буде записана в історії, як одна з небувалих досі візит Папи до жидівської божниці. Такого випадку мабуть досі не було, заявив монсіньор Джан М. Остеррайхер, директор Інституту юдейсько-християнських студій в Сітон Голл університеті в Ню Джерзі.

У СВІТЛУ ПАМ'ЯТЬ

Вшановуючи світлу пам'ять померлих дорогих осіб, на українські студії в Гарвардському університеті пожертвували:

Лідія і Василь Кий — дочка з мужем, Мирослав і Лариса Кий — внук з жінкою, Олесь, Лада, Євген — правнуки, Христя і Іван Плюти — внучка з мужем, Ануся, Лариса, Івась, Андрійко — правнуки — $3,000 в пам'ять матері, бабусі й прабабусі бл. п. РОЗАЛІЇ зі СКАРВІНКІВ БЛОНАРОВИЧ з приводу Тисячоліття Хрищення України на українські студії в Гарварді.

Іван Стельмах — $500 в другу річницю смерти дружинин бл. п. ТЕТЯНИ СТЕЛЬМАХ і замість квітів на її могилу.

Олександер Орищук — $500 в пам'ять приятеля бл. п. ІВАНА ХАРЧУКА.

Марія Фафендик — $400 в третю річницю смерти чоловіка бл. п. СТЕФАНА ФАФЕНДИКА і в світлу Його пам'ять.

Ярослав і Мирослава Зубаль, д-р Олекса і д-р Лариса Біланюк — $400 замість квітів на свіжу могилу шваґра і вуйка сл. п. д-ра МИКОЛИ ГНАТЧУКА.

Марія Василишин — $200 в пам'ять чоловіка бл. п. ВОЛОДИМИРА ВАСИЛИШИНА.

Д-р Теодор і Міра Залуцькі — $125 в пам'ять бл. п. МИХАЙЛИНИ ОСТАП.

Ярина Турко-Бодрок — $100 замість квітів на могилу бл. п. Редактора АНТОНА ДРАГАНА.

Олена Кос — жінка, Михайло і Ярослав — сини, Євгенія — дочка — $100 в пам'ять чоловіка і батька бл. п. Інж. РОМАНА КОСА.

Ада Кулик — $100 в пам'ять св. п. проф. ДАНИЛА БОГАЧЕВСЬКОГО.

Богдан Чопко — $100, Мирослав Баслядинський — $50, Василь Лагошняк, Павло Томс — по $25, УНСоюз, Відділ 334, ім. І. Франка — $15 в пам'ять св. п. РОЗАЛІЇ ЧОПКО.

Едвард Рокіцький — $50 в пам'ять дружини бл. п. СТЕФАНІЇ РОКІЦЬКОЇ.

Люба і Михайло Терпак — $50 в пам'ять бл. п. Редактора АНТОНА ДРАГАНА.

Віра і проф. Богдан Боднарук — $50 замість квітів на могилу сл. п. ПРОКОПА МАТІЙЦІВА.

Микола і Надія Лаврин — $25 в пам'ять сл. п. ГАЛИНИ КАЛИНЯК.

Августин Юзьвяк — $25 замість квітів на могилу бл. п. ВОЛОДИМИРА ЮЗЬВЯКА, мол.

Василь і Ольга Ільчишин, Микола і Катерина Капітанець, д-р Мирослав і Люба Мичковські, Іван Яричевський — по $10, Василь Миськів — $5 в пам'ять св. п. ОМЕЛЯНА ЧУБАТІЯ.

Дякуючи жертводавцям за пожертви линемо до Господа з молитовним проханням, щоб дарив Померлих вічним спокоєм і радістю.

ГОЛОВНА ЕКЗЕКУТИВА
ФОНДУ КАТЕДР УКРАЇНОЗНАВСТВА (ФКУ)

ПОДЯКА

З волі Всевишнього, дня 26 березня 1985 р., в Баффало, Н. Й. упокоївся в Бозі, на 75-му році життя наш Найдорожчий МУЖ І БАТЬКО

бл. п. д-р мед.

Михайло Е. Сайкевич

Цією дорогою висловлюємо найсердечнішу подяку Всім, хто в нашому невимовному горю прийшов нам з поміччю і потіхою, висловами співчуття та співучастю в похоронних обрядах, живими квітами, пожертвами на Заупокійні Богослужби, на Будівельний Фонд нашої церкви св. Івана Хрестителя у Баффало — Кенмор, на Катедру Українознавства при Гарвардському Університеті та на інші добродійні цілі.

Зокрема сердечно дякуємо Управам усіх громадських організацій, які надіслали нам співчуття та пожертви.

Сердечно дякуємо Всечеснішим Отцям: о. митратові д-рові Павлові Івахову та о. Димитрієві Лаптуті ЧНІ, пароxові церкви св. Івана Хрестителя, за похоронні відправи та за теплі прощальні слова в церкві.

Сердечно дякуємо Всечеснішому о. Богданові Сенцьові, за присутність на Панахидах в похоронному заведенні.

Сердечно дякуємо панам: дякові церкви св. Івана Хрестителя п. І. Грицковянові, п. В. Панкевичеві, — дякові з Elmira Heights, N.Y. п. В. Макухові абс. Богословської Академії у Львові, та членам церковного хору і хору „Бурлаки" за відспівання похоронних відправ. Сердечно дякуємо за винесення домовини ВШ. Колеґам та Приятелям Покійного: д-рові Є. Стецькову, д-рові С. Дорощакові, д-рові А. Плешкевичеві, п. І. Чмолі, інж. Б. Пашковському та інж. Яр. Пришлякові. Наша особлива подяка за теплі прощальні слова в похоронному заведенні та на тризні: д-рові Є. Стецькову — від УЛТПА — Відділ у Баффало; д-рові М. Лозі — від Української Громади в Баффало; пл. сен. інж. Яр. Пришлякові — від пластової оселі „Новий Сокіл"; п. І. Чмолі — від „Братства Дивізійників" 1-ої Української Дивізії „Галичина"; п. Р. Царикові, голові УАКРади — Відділ Баффало — від згаданого Відділу; п-і Ксені Драган — від родини.

Сердечне спасибі членам Пластової Станиці в Рочестері, Н. Й. пл. сен. інж. В. Приймакові та пл. сен. М. Ляльці за участь у похоронних відправах. Наша щира подяка д-рові Є. Стецькову за подання посмертного оголошення від УЛТПА — Відділ Баффало, до щоденника „Свобода" та за посмертну згадку до лікарського журналу „Лікарський Вісник".

Наша сердечна подяка ВШ. Колеґам і Приятелям Покійного в Америці і Канаді, які надіслали нам щирі співчуття та пожертви на Будівельний Фонд нашої церкви св. Івана Хрестителя, яку Покійний так любив та для якої багато трудився останні роки свого життя.

Наша глибока подяка пл. сен. Пані Оксані Бережницькій і Паням Сеньйоркам Пластової Станиці в Баффало, як рівнож Паням з Пластприяту за влаштування поминків, а пл. сен. інж. Яр. Пришлякові щира подяка за взірцеве їх переведення.

Наше щире спасибі Управі Патріярхальної Радіопрограми, а зокрема дикторці пані Ірині Лаврівській за похоронне повідомлення та теплі слова про Покійного по радіо на згаданій програмі.

Власниці похоронного заведення "Slotiuk Funeral Home" — п. Олі Слотюк, наша подяка і признання за взірцеве переведення похорону і поради.

Наша сердечна подяка Усім, що причинилися до облегшення нашого важкого горя, нехай Всевишній Господь винагородить Вам сторицею.

НЕОНІЛЯ — дружина
Інж. МИРОН — син
Д-р мед. ЯРОСЛАВ — син
Д-р мед. ОЛЕНКА — доня

ПОДЯКА

Дня 19-го жовтня 1985 р., ненадійно, відійшов від нас у Вічність наш Найдорожчий МУЖ І БАТЬКО

бл. п.

ЯРКО ЯРЕМА

Цією дорогою хочемо зложити нашу найщирішу подяку всім Тим, які вшанували пам'ять Покійного, а нам старалися облегшити наш біль в тих тяжких хвилинах нашого життя.

Найщирішу подяку складаємо о. Тарасові Прокопову, ЧСВВ за відправлення Парастасу та о. Левові Ґолдейдові, ЧСВВ за відправу Панахиди в похоронному заведенні та о. Лаврентові Лавринюкові, ЧСВВ церкви св. Юра в Ню Йорку за похоронні відправи в церкві і на цвинтарі.

Сердечну подяку складаємо нашій Родині, Пластовій Станиці, 1-му Відділові Союзу Українок Америки в Ню Йорку та Приятелям і Знайомим, зокрема Тим, що не зважаючи на далеку віддаль, прибули віддати останню прислугу нашому Найдорожчому Покійникові.

Найсердечнішу подяку складаємо всім Тим, що зложили свої пожертви на Служби Божі, квіти, Пластову Станицю в Ню Йорку, на виховання священиків в Ґлен Ков, Н. Й., на радіопрограму при церкві св. Юра та поодинокі жертви на інші добродійні цілі.

Щиро дякуємо Всім, що жертвували свої молитви в намірені нашого Найдорожчого Мужа і Батька і за їхні щирі усні, телефонічні чи письмові слова співчуття.

Нехай милосердний Господь Бог винагородить Вас усіх своїми щедрими ласками.

Дружина — ЛЮБА
Дочка — ОКСАНА

Український Народний Дім Інк.
140-142 Друга Авеню, Ню Йорк, Н. Й.

З приводу невіджалуваної смерти

бл. п.

Наталії з Пайончківських ХОМАНЧУК

дружини члена Дирекції УНДому,
цією дорогою складаємо якнайщиріші вислови співчуття мужеві Миколі і Родині.
Нехай американська земля буде Їй легкою.

Дирекція УНДому

КОЛИШНІЙ СТУДЕНТ
ПОЛІТЕХНІКИ ВІЛЬНОГО МІСТА ДАНЦІҐУ

бл. п. дипл. інж.

РОМАН ЗАГАЙКЕВИЧ

член Т-ва „Основа" і Корпорації „Чорноморе" відійшов у Вічність дня 7-го березня 1986 року і похований на цвинтарі св. Андрія в Бавнд Бруку, Н. Дж., про що повідомляють колеґ-данціґерів близькі Приятелі Покійного з корпорації „Чорноморе".

Дружині й Родині Покійного висловлюємо наше глибоке співчуття.

Ділимося сумною вісткою, що у вівторок, 18-го березня 1986 року відійшов у Вічність на 87-му році життя наш Найдорожчий БАТЬКО І ДІДО

бл. п.

ПЕТРО ҐЛЮТ

Залишив у смутку трьох синів і шість внуків:
СТЕФАН зі сином
ТАРАС з дружиною і трьома дітьми
ОРЕСТ з дружиною і двома дітьми
та зятем МАРКОМ БАХОМ

ПАРАСТАС у похоронному заведенні Петра Яреми, 7-ма вул., Ню Йорк — четвер, 20-го березня 1986 р., о год. 7.30 веч.

ПОХОРОН у п'ятницю, 21-го березня 1986 р., о 9-ій год. ранку до церкви св. Юра, а відтак на український православний цвинтар св. Андрія в Бавнд Бруку, Н. Дж.

ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!

Ділимося сумною вісткою з Рідними і Приятелями, що в суботу, 22-го лютого 1986 р. відійшов у Вічність наш Найдорожчий МУЖ І БАТЬКО

бл. п.

СТЕФАН МАРКО

народжений у Львові 1922 р.

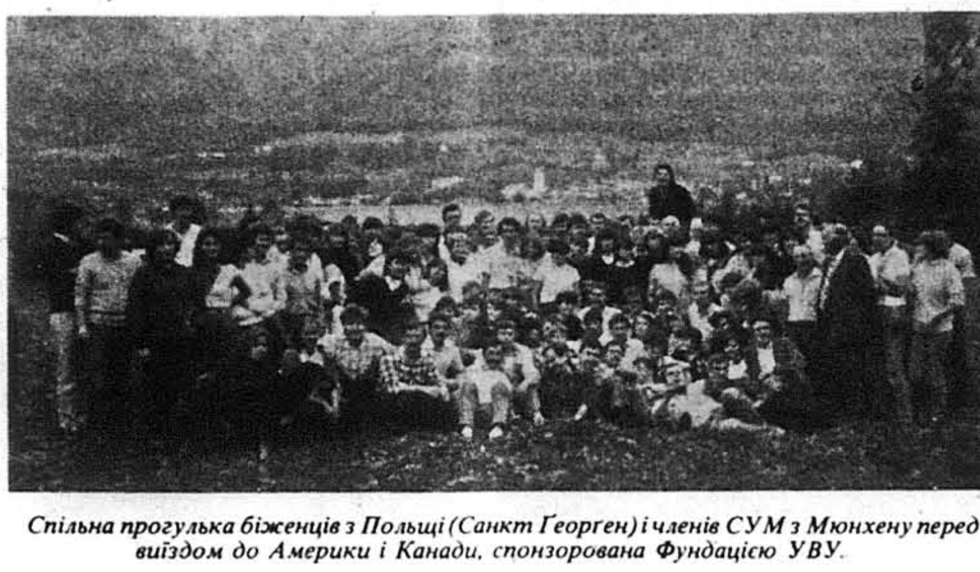
ПОХОРОННЕ БОГОСЛУЖЕННЯ відбулося в понеділок, 24-го лютого 1986 р. у похоронному заведенні П. Яреми.

ПОХОРОН відбувся з церкви св. Юра, у вівторок, 25-го лютого 1986 р. на український православний цвинтар св. Андрія у Бавнд Бруку, Н. Дж.

Покійний залишив у глибокому смутку:
дружину — МАРІЮ
дочку — ХРИСТЮ ГОРДІЄНКО
сина — СТЕФАНА з дружиною КАРОЛИНОЮ
та ближчу і дальшу Родину в Америці і Україні

Нові іміґранти з Польщі

(Перші кроки, труднощі і допомога)

Спільна прогулька біженців з Польщі (Санкт Ґеорґен) і членів СУМ з Мюнхену перед виїздом до Америки і Канади, спонзорована Фундацією УВУ.

Ситуація політично-економічна в Польщі 1980 року започаткувала нову еміґраційну хвилю з цієї країни, яка продовжується по сьогоднішній день. Серед великого числа вихідців невеликий відсоток — це українці

Впродовж п'яти років можна виділити три періоди еміґраційного руху української молоді: 1981, 1984 і 1985 років. Дві перші хвилі — це зорганізовані групи, які, виїжджаючи на прощі до Риму з північної Польщі, вирішили залишитися на території Австрії і згодом поселено їх біля Сантк Ґеорґен. З першої групи, з приблизно 120 осіб залишилося 80, з другої — з 180 осіб —120. Обидві групи, а особливо друга, — це молоді свідомі українці. Вони заявили, що з огляду на національну і релігійну дискримінацію, вважають себе політичними утікачами. Вже в перших днях перебування на території Австрії вони вибрали зпоміж себе комітети (окремі для кожної групи молоді), які не тільки очолювали групи, але й були їхніми представниками в розмовах з урядовцями, еміґраційними службами та українськими установами. З перших днів перебування молоді в Санкт Ґеорґен велике зацікавлення і допомогу проявили українські допомогові установи: ЗУАДК, УМХС в Мюнхені, Українсько-Канадська Еміґраційна Служба в Канаді, Фундація УВУ в Ню Йорку, Українсько-Канадська Суспільна Служба в Торонто, Організація Оборони Лемківщини в Ню Йорку, молодечі організації СУМ і Пласт та приватні особи з цілої фактично української діяспори. Через харитативні служби та Фундацію УВУ в Ню Йорку вплинули гроші з призначенням на одяг, харчі, санітарні потреби, а теж і конкретна матеріяльна допомога. Молоді кілька років були виплачені суми грошей на їхні потреби (відповідні фінансові звіти в актах харитативних установ й інституцій, головно в Мюнхені). Гроші, які вплинули на конто Фундації УВУ в Ню Йорку, з призначенням для еміґрантів, були кумульовані як Спеціяльний Едукаційний фонд для біженців. Завдяки цим фондам були зорганізовані курси англійської мови в Санкт Ґеорґен.

Матеріяльну, а зокрема духову підтримку вихідці найшли у проф. д-ра Петра Ґоя, голови Фундації УВУ в Ню Йорку, мґра Антона Мельника, президента ЦПУЕН в Німеччині й европейського представника ЗУАДК-у, інж. Григорія Комаринського, голови УМХС в Німеччині, мґра Володимира Леника, директора українського інтернату „Рідна Школа", Марусі Саляк, голови Пласту в Мюнхені, представників українських молодечих організацій СУМ і Пласт, студентських груп „Стежками Батьків по Европі" та цілої низки людей, що не щадили часу й енергії щоб допомогти молодим українцям, які найшлися в потребі.

Добре зорганізована співпраця еміґраційних служб і державне спонзорство Канади спричинилися до швидкого полагодження юридичних справ, так що протягом неповного року, а в випадку другої групи півроку, всі члени біженецьких груп опинилися у вибраних ними країнах, головно в Канаді.

Дещо інакше виглядає ситуація третьої групи, яка зорганізувалася в Мюнхені на переломі 1984 і 1985 років.

Пояснити треба, що це, в першу черґу, не група, яка виїхала з Польщі, а одиниці, яким вдалося залишити країну свого народження з туристичними турами, або на запрошення знайомих із Німеччини. Були вони розсіяні по території цілої Німеччини, але переїздили до Мюнхену. Деякі особи, яким фінансова ситуація на це не дозволяла, по сьогоднішній день залишилася в Гамбурзі, Західньому Берліні, Боні чи інших менших місцевостях.

Єдиними місцями, про які вони знали в Мюнхені й куди скерували свої перші кроки, були український інтернат „Рідна Школа", одна з українських церков або представництво ЗУАДК. Всі новоприбулі знайшли місце в інтернаті, теплу страву й добре слово. В багатьох випадках не мали чим розплатитися, але й ніхто не питав їх за гроші. Тоді починався перший етап еміґраційних справ, тобто юридичні питання.

До 30-го травня 1985 року біженці, що не хотіли або не могли повернутися до країни поселення, складали заяву на одну з трьох можливостей: німецьке громадянство, політичний азиль в Німеччині або на статус еміґранта. Перша з вищеподаних можливостей відноситься до вихідців, предки яких були німцями. Друга — до осіб, які хотіли залишитися в Німеччині, або таких, які, не маючи точних інформацій у справах еміґраційних, були фактично примушені вирішитися на цей крок. Третя можливість — це еміґрація до інших країн, зокрема Канади і З'єднаних Стейтів Америки. Існуючі українські установи, створені для допомоги потребуючим, не передають належно інформацій в цих справах. Немає рівнож інформатора, тобто збірника прав для біженців українською мовою. Одначе, треба пам'ятати, що серед українців є теж еміґранти з Чехо-Словаччини, України й інших країн, які не розуміють польської мови. Брак своєчасних належних інформацій з українського боку дає у висліді цілу низку непорозумінь і непотрібних проблем. Тому необхідним таки є видання відповідного збірника законів Німеччини відносно біженців. Особливо пекучою стала ця справа після 30-го травня 1985 року, коли німецький парлямент змінив деякі права, чи додав нові.

Перші інформації чи поради новоприбулим дуже часто були передані особами, які кілька тижнів чи місяців раніше самі приїхали, були передані настільки вірно, наскільки вони самі уміли зрозуміти всю складність проблем, де крім законів, ще й додаткові труднощі справляє незнання німецької мови.

Не маючи відповідної негайної юридичної допомоги, новоприбулі були примушені внутрішньо самозорганізуватися з ціллю допомогти собі в тих таких важливих для них справах.

І так в половині грудня 1984 року, за ініціятивою проф. Петра Ґоя відбулися перші ширші сходини групи вихідців з Польщі, яка створилася при курсах українознавства і англійської мови при УВУ в Мюнхені, фінансованих Фундацією УВУ в Ню Йорку.

У висліді нарад було створено Раду групи, завданням якої, крім справ курсів, згодом стали справи юридичні, соціяльні, культурні, репрезентативні тощо.

Рада групи була на цей час єдиною інстанцією з метою всецільно допомогти новоприбулим.

Слід зазначити, що в часі організування курсів в Мюнхені, тобто у вересні 1984 року, було 22 особи українців з-за Залізної куртини, а 30-го травня 1985 року, було їх вже приблизно 70 і постійно прибувають нові. Тому справи цих молодих людей не тільки з гуманного боку були настільки набрилі, що вимагали відповідної розв'язки, і Рада групи стала конечністю.

Праця Ради групи

В половині грудня 1984 року була вибрана біженцями в Мюнхені Рада групи, метою якої стали організаційні справи курсів українознавства й англійської мов, допомога у важливіших питаннях юридичного, соціяльного, матеріяльного і культурного характеру.

Рада нав'язала контакти з українськими церквами, інституціями, установами ЦПУЕН, МПУЕН, ЗУАДУ, УМХС, молодечих організацій СУМ і Пласт, де були представлені проблеми групи. Члени СУМ-у, дали велику допомогу як у матеріяльному, так і духовому розумінні. Одначе, більшість питань залишилася відкритими. В цій ситуації Рада була примушена шукати допомогу поза Німеччиною. Знайшла її в Фундації УВУ в Ню Йорку. Фінансова, матеріяльна, а головно моральна підтримка Фундації спричинилися до розвинення діяльности Ради, а що важливіше — до допомоги біженцям. Виключно завдяки Фундації від 26-го вересня 1984 до 3-го жовтня 1985 років відбувалися курси українознавства й англійської мови для вихідців. 5 членів групи — студентів УВУ отримали повні стипендії на навчання і харчі. Якщо б не ця фінансова допомога Фундації, вони не мали б змоги студіювати, не було б теж жодних курсів для вихідців. Розуміючи, яким важким для еміґрантів є час Різдва Христового, Фундація призначила певну суму грошей, якими була оплачена спільна Вечеря і перший поза ріднею, еміґраційний святочний обід в Різдво Христове, на якому були запрошені представники всіх українських церков, інституцій і організацій. Особи, які були в виїмково трудному положенні, отримали одноразові фінансові допомоги, а ціла група — кілька пакетів з одежою, яка була зібрана в ЗСА заходами Фундації. Проф. Ґой приїздив до Мюнхену в травні 1985 року, коли відбувалося закінчення першої частини курсів і роздача посвідок. Це величаве для нас свято відбувалося у приміщеннях УВУ в присутності Владики Прашка з Австралії, ректора УВУ проф. д-ра Володимира Яніва, голови Фундації УВУ в Ню Йорку проф. д-ра Петра Ґоя (який згодом був присутній на перевиборах Ради), викладачів й адміністрації.

Треба зазначити, що з великим зрозумінням до біженців ставиться УВУ, в приміщеннях якого відбувалися лекції для вихідців, а викладачами курсів були професори УВУ. Турботи, з якими приходили до УВУ студенти, ніколи не залишилися без розв'язки.

Свою поміч Рада пропонувала всім від дня їхнього приїзду до Мюнхену. Шукала місця в пенсіонах, скеровувала до відповідних установ, передавала найважливіші інформації, допомагала в полагодженні формально-правних справ. Через відповідні контакти допомагала шукати спонзорів, у складніших випадках зверталася за порадою до правників. В конкретних випадках зверталася за фінансовими дотаціями, а в критичних ситуаціях (приїзд вагітної жінки три тижні перед народженням дитини з єдиною зміною одежі для себе) приймала на себе обов'язок полагодити всі справи й забезпечити в потрібні речі. Допомагала шукати працю, опікувалася німчиними. Зверталася до багатьох редакцій української преси в діяспорі з проханням пересилати їхні видання для біженців. На прохання відповіли чотири редакції. І так вихідці отримували „Шлях Перемоги", „Християнський Голос", „Гомін України" й „Українське Слово". Рада займалася теж деякими адміністративними справами курсів англійської мови й українознавства, які допомогла організувати.

Підсумовуючи, Рада групи стала необхідністю. Це єдине, хоч в юридичному розумінні неформальне тіло, яке фактично, при допомозі Фундації УВУ в Ню Йорку, займалося допомогою біженцям. Представники групи, теж вихідці, подібно як всі члени, зустрічаються з цілою низкою проблем і щоденних турбот. Знаючи труднощі й переживання еміґрантів, праця представників групи при співдії відповідних, створених для допомоги потребуючим установ, могла б бути дуже ефективною й принести велику користь як новоприбулим, так і в майбутньому українській громаді.

С. Р.

Комітет Оборони Української Спадщини

та

Головний Екзекутивний Комітет Українського Народного Союзу

закликають Вас

СКЛАДАТИ ПОЖЕРТВИ

на його працю та акції для

1. Поширювання правди про Україну
2. Поборювання очорнювання та знеславлювання українців
3. Оборони громадянських прав українців

Пожертви просимо пересилати чеками, або поштовими переказами на

Ukrainian Heritage Defense Fund
c/o Ukrainian National Association
30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302

враз із виповненим вирізком цього заклику

Просимо подати суму пожертви, своє ім'я, прізвище та адресу

Сума пожертви $

ім'я та прізвище

число дому, вулиця

місцевість стейт поштовий код

Вступайте в члени УНС

Достойно...

(Закінчення зі стор. 1)

раїни півторатисячна заля вислухала стоячи. „Огні горять, музика грає" (музика Сидора Воробкевича — Станіслава Людкевича) — надхненна біографічна річ Тарасова, незвичайно мелодійна і глибока, із заспівом тенора Івана Павлічки та баритона Ігоря Кушніра, завжди викликає сильні переживання в слухачів, тож не дивно, що в багатьох тремтіли на очах сльози.

Могутнє „Ой нема, нема ні вітру, ні хвилі" з „Гамалії" Шевченкової, з музикою Миколи Лисенка — три частини цієї потрясаючої своєю емоційною силою кантати, закінчили першу частину концерту. Диригент і його хористи виявили не тільки їхню високу професійність, але й щирі українські серця, вщерть наповнені палкою любов'ю до далекої, а завжди незабутньої рідної України. Заспівував у н кантаті тенор О. Татунчак.

У другій частині концерту хор співав не тільки сам, але вже й з солістами, зокрема давши незабутні картини-уривки з опер Верді „Ля Форца дель дестіно", „Турбадур" та з „Фауста" Ґуно. Вибірка співаних сцен наче грайливо запитувала нас у залі: чи багато є таких українських хорів, що мають відвагу взятися за ці тяжкі речі й заспівати їх з прецизністю й досконалістю? Такими ж успіхами були і „Хор ворягів" з опери Анатолія Вахнянина „Ярополк"; несмертельна пісня Петра Ніщинського з „Вечорниць" — Шевченкового „Назара Стодолі" — „Закувала та сива зозуля" (заспівував тенор Занон Чорнобиль), і маєстатичне, майже пророче закінчення концерту — кантата о. Кирила Стеценка „Вибір гетьмана". Це Шевченкове „У неділеньку, у святую", з сольо І. Кушніра. Зачарована заля, очевидно, вимагала наддатку, що ним стало маршове Григорія Китастого „Грай, бандуро, грай". Тоді тільки вдячні слухачі погодилися з неминучістю, що концерт таки мусить закінчитися, і відпустили додому цих переважно молодих і дуже вправних ентузіястів хорової української і европейської музики. „Прометей" приніс і цей раз, як той мітичний Прометей — огонь якщо не небесний, то пісенний, глядачам, які довго не забудуть цього духового бенкету в Шевченківську неділю у Вашінґтоні.

Як цього і слід очікувати, окрасою вечора й концерту були солісти; славна Рената Бабак, Богдан Чаплинський і Стефан Шкафаровський, які співали сольо, дуето чи тріо, при супроводі то органів то фортепіяно, то фортепіяно з флейтою і віольончелею. Першим співав, відразу після „Заповіту", бас Стефан Шкафаровський. Лисенковий „Ой, Дніпре, мій Дніпре" з „Гайдамаків", маєстатичний і могутній, змінився прегарною композицією Василя Барвінського „Ой, поля, ви поля", до слів Олександра Кониського (Кониський недаром поклонявся Шевченкові і був його відданим учнем, тож і річ ця наскрізь Шевченківська). Третьою піснею С. Шкафаровського була знову Шевченкова „Бандуристе, орле, сизий", музика Якова Орлова. Молодий співак цим виступом дав усім зрозуміти, що на оперно-музичному овиді діяспоральної України сходить нова зоря: за кілька років, коли цей багатий і глибокий вже тепер голос набере більшої дорослости, ще більшої густоти, — ми матимемо нового Донця, Частія чи Плішку. Згаданий уже в цьому репортажі критик МакЛеллан, підкреслив у своїй рецензії на другий день по концерті теж велику майбутність для молодого співака, пишучи, що співак „досягне своєї розкішної і повної слави за яких десяток років, але вже й тепер його голос багатий, експресивний і добре вишколений".

Чотирма українськими композиціями в першій частині Концерту обдарувала очікуючу публіку співачка Рената Бабак. Вона проспівала музично складну композицію Андрія Гнатишина „Жита, жита, жита", під супровід віртуоза-органіста Чарлза Келлегана, чаруючи зібраних у залі її драматичним виконанням і повним звучанням її блискучих верхів та глибоких низів. Перлину музичного генія — Шевченків „Садок вишневий коло хати" співала співачка в супроводі фортепіяно, флейти і чельо Марібет Ґовен, Вірджінія Нанзетта, і Дейвид Прімо — відповідно). Всі вони високопрофесійні музики, про яких подано було докладні дані в дбайливо виданій програмі з опрацьованими Юрієм Саєвичем текстами, що також додало до успіху концерту. Так як і першою і другою піснею, милувалися слухачі-глядачі співом віртуозного „Солов'їного романсу" Анатолія Кос-Анатольського, також при акомпаньяменті тріо названих музик, та подивляли артистичне виконання Р. Бабак. „Гопака" Модеста Мусоргського на текст з „Гайдамаків" Шевченкових: „Гоп, гоп, гопака, полюбила козака". Всі ці речі, проспівані з глибоким чуттям, умінням, красою і високою професійністю, лише ще раз підкреслили те, що так часто вже раніше писалося про Р. Бабак: „Співала вона з бездоганною майстерністю й артизмом, без пози і штучности, із щирістю і драматизмом, що їх вимагали від неї ці співані нею перлини з української музичної скарбниці. Ця співачка — віддає себе співові всеціло, не ощаджує ні часу, ні голосу („Свобода", 1975 рік). А ось довідуємося, що така вона великодушна і щедра не тільки зі сцени, а і до своїх колеґ, особливо оцих молодших, яким помагає беззастережно, не жалуючи труду і не думаючи про власний відпочинок навіть якщо ця допомога дається молодій зміні („нашим дітям", — за її висловом) безпосередньо перед концертом ... Така вона — людина великого серця і окраса колись опер Львівської, Київської, Харківської й московського Большого театру, а тепер — нашої вокально-музичної сцени в Америці.

Несподіванкою для цієї авторки був виступ тенора Богдана Чаплинського. Співав він Шевченкові „Минули літа молодії", музика о. Остапа Нижанківського, з супроводом чельо і фортепіяна, та арію Богуна з опери Константина Данькевича „Богдан Хмельницький". Голос цього співака чистий, гарний і сильний. Аж дивно, що його „не пірвала" досі якась добра опера. Адже героїчних тенорів, які співають з такою майже неймовірною легкістю як Чаплинський, не так уже багато.

До першої частини концерту належав ще дует для сопрано й баса — народна пісня „Ой, у полі вітер віє", в обробці Левка Ревуцького. Дует співала Рената Бабак і Стефан Шкафаровський при супроводі тріо: фортепіяно, флейта і чельо.

У другій частині концерту, що її розпочав хор „Прометей" співом „Хору варягів", співачка Рената Бабак надхненно співала три молитви: Андрія Гнатишина „Богородице Діво, радуйся" під супровід органів; „Аве Марія" молитву Дездемони з опери „Отелло" та арію Леонори, теж Верді „Ля форца дель дестіно" „La Vergine degli Angeli", разом з чудесним супровом чоловічого хору „Прометей", що цілком творило враження в слухачів, що це не концерт, а дія зі славної і особливо трагічної опери. Акомпаньямент знову був органів.

Бас С. Шкафаровський обдарував слухачів арією короля Філіпа з „Дон Карльос" Верді, знову захоплюючи співом і обіцяючи співати й співати в майбутньом (це до речі, був його дебют у Вашінґтоні, про що з слушною гордістю хвалився організатор цього свята — всюдиприсущий і діяльний інж. Ю. Повстенко). Б. Чаплинський співав так само добре арію з опери „Турандот" Пуччіні „Nes sun dorma".

В дуетах знову ми почули улюбленицю вашінґтонської концертової публіки Р. Бабак з Б. Чаплинським у сцені з опери „Кавалерія Рустікана" Масканьї, страшенно драматичний і тяжкий для відспівання дует Сантуцци і Турідду, що міг би прикрасити сцену найбільш престижевої опери світу, та ще більш потрясаючий дует Леонори і Манріко з „Трубадура", який починається піснею Леонори „D'amor sull'ali rosee" перед тюремною вежею, в якій ув'язнений засуджений на страту її милий. На тлі співу монахів, що йдуть у похоронній процесії, з несамовитим просто супроводом, співом і грою органів, обоє солістів і хор „Прометей" дали шедевр оперного виконання, щоб все це скупчити у кульмінаційному тріо з опери Ґуно „Фауст". Це знову під супровід грізний і молитовний органів та похмурого настрою тюремної келії, то знову повного надій на вічне відкуплення душі страдниці — Маргаріти, коли інтриґи Мефістофеля зазнають поразки з Неба.

Заля на мить була німа, щоб вибухнути оплесками для артистів, які дали так багато естетичної насолоди слухачам. Це власне після цієї сцени — співали французькою мовою — був фінал — Кирила Стеценка невмируща кантата „Вибір гетьмана", про що вже була мова вище.

І на закінчення були вдячности сльозини у очах виконавців і глядачів, були квіти для співачки і були потім подяки — багато подяк для виконавців на сцені.

І були сподівання й запити, чим нас приємно здивують в недалекому майбутньому невтомний і ініціятивний Юрко Повстенко і новозаснована Фундація ім. Гетьмана Мазепи.

Століття...

(Закінчення зі стор. 2)

тричні автомобілі, з тим, що бензинових, чи Дізлевих автомобілів вживатимуть для далековідстаневих поїздок, а електричних автомобілів для поїздок по місті та околиці. З уваги на постійний ріст коштів пального, форма майбутніх автомобілів буде докорінно змінена, з метою підвищення видайности пального, безпеки та комфорту їзди. Ця форма буде аеродинамічна, зближена до форми німецьких сучасних моделів „Авді", тягар автомобілів буде зменшений до мінімум, а їх погін буде пов'язаний із співдією електронічних уладжень. Сьогодні найновіші „Кедиляки" говорять з нами, завтра ми будемо говорити з ними та керувати їх дією. Безпеку їзди збільшать ковзальні гальми та їх електронна контроля. Автомобілі майбутности будуть устатковані показником маршруту та радарною контролею зударів. Комфорт їзди збільшить електронну контролю підвішення (suspension) та погін усіх чорирьох коліс. Завдяки розвиткові електроніки, компютерів та нових спорудних матеріялів друге сторіччя автомобіля створить нам фантастичний автомобіль майбутнього, вигідніший, видайніший та безпечніший за ті автомобілі, якими ми користувалися та користуємося досьогодні.

В ОЗОН ПАРКУ ПОМЕР МҐР В. ЗАХАРЧУК

Озон Парк, Н.Й. — В середу, 19-го березня 1986 року, у пізніх пополудневих годинах тут помер несподівано на 77-му році життя маґістер прав бл.п. Василь Захарчук. Покійний був активним членом зорганізованої місцевої громади, членом різних організацій і дописувачем до української преси. Докладні інформації про Панахиду і похорон будуть подані в окремій клепсидрі.

ПОПРАВКИ

У „Трибуні УНСоюзу", на сторінці п. н. „З братської діяльности Українського Народного Союзу" з 18-го березня 1986 року вкралося декілька технічних похибок. У другій частині першої колюмни має бути Алік Худолій, у третій колюмні прізвище голови Округи Шамокін є Тимко Бутрей. У цій же колюмні має бути „мила несподіванка для довголітнього управителя Союзівки Володимира Кваса, а у четвертій — „він на протязі довгих років". — Ред.

ВІДІЙШЛИ ВІД НАС

МИХАЙЛО ГАВРИЛЮК, член УНС Відд. 94-го ім. М. Шашкевича в Гемтремку, Миш., помер 24-го серпня 1985 року на 64-му році життя. Нар. 1920 р. в Золочеві, Україна. Залишив у смутку дружину Марію, дочку Лесю, брата Ігоря і сестру Іванку на Україні, брата Йосифа; кузинів Гриця Ільчина з родиною і Анну Крутиголова з родиною. Похорон відбудеться 27-го серпня 1985 року на цвинтарі Виндзор Меморіял у Виндзорі, Онтаріо, Канада.

Вічна Йому Пам'ять!

Р. Татарський, секр.

ВАСИЛЬ ДОБЧАНСЬКИЙ, член та секретар 54-го Відділу УНС Т-ва „Українська Січ" у Валлінґфорді, Конн., помер 28-го серпня 1985 року на 63-му році життя. Нар. в 1922 року в Богатківцях, Зах. Україна. Членом УНС став 1949 року. Залишив у смутку дружину Евгенію, сина Юрія з дружиною Оленкою, доньку Христину Мельник з мужем Мироном і трос внуків — Адріянну, Дарусю М. і Маркіяна Добчанського. Похорон відбувся 31-го серпня 1985 року на цвинтарі св. Лоренса в Ню Гейвені, Конн.

Вічна Йому Пам'ять!

Управа

АНАСТАЗІЯ БАНАХ, член УНС Відд. 292-го ім. св. Івана Хрестителя в Дітройті, Миш., померла 24-го вересня 1985 року на 74-му році життя. Нар. 23-го серпня 1911 року в Угневі, Україна. Членом УНС стала 1951 року. Залишила у смутку дочку Лідію Сайдак; внуків: Христю, Тересу, Марґарету, та близьку і дальшу родину. Похорон відбувся 28-го вересня 1985 року на цвинтарі св. Адальберта в Милвокі, Висконсин.

Вічна Їй Пам'ять!

С. Федик, секр.

ARKA Company DEPARTMENT STORE
26 First Avenue
Tel.: (212) 473-3550
New York, N.Y. 10009
НОВА АДРЕСА „АРКИ":
26 Перша Авеню, ріг 2-ої вулиці в Ню Йорку, Н. Й.

212 477-0729 SURMA
11 East 7th Street, New York, NY 10003
Знані пікарі в світі признали, що бджоляна перга має всі речовини для здоров'я. Одна ложечка денно вистачає. На пробу вишлемо двофунтовий слоїк за 10.00 дол. з пересилкою.

• FUNERAL DIRECTORS •

UKRAINIAN NATIONAL FUNERAL SERVICE
Український Національний Цвинтар-Пам'ятник полагоджують всі справи пов'язані з похороном і похованням в ЗСА.
4111 Pensylvania Ave., SE
Washington, D.C. 20746
Tel.: (301) 568-0630 — Days
(301) 855-8864 — Sat., Sun., Eve. & Holidays
MAIL: PO Box 430
Dunkirk, MD 20754

ПЕТРО ЯРЕМА
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
Займається похоронами в BRONX, BROOKLYN, NEW YORK і околицях
КОНТРОЛЬОВАНА ТЕМПЕРАТУРА
Peter Jarema
129 EAST 7th STREET
NEW YORK, N.Y. 10009
(212) 674-2568

LYTWYN & LYTWYN
UKRAINIAN FUNERAL DIRECTORS
AIR CONDITIONED
Обслуга ЩИРА і ЧЕСНА
Our Services Are Available Anywhere in New Jersey
Також займаємося похоронами на цвинтарі в Бавнд Бруку і перенесенням Тлінних Останків з різних країн світу
UNION FUNERAL HOME
1600 Stuyvesant Avenue (corner Stanley Terr.)
UNION, N.J. 07083
(201) 964-4222